

Setge a la 'yamahiriya'

El règim libià de Muammar el-Gaddafi es mou en un cercle viciós que l'esgota: sotmès a un bloqueig econòmic que empobreix el país, l'oposició islamista creix entre els descontents.

Els mitjans de comunicació libians –sempre oficials– tornaven a la càrrega fa quinze dies i qualificaven de “declaració de guerra” i “atac a la independència del Magrib” la creació d'Eurofor, una força d'intervenció ràpida formada per uns deu mil efectius d'Espanya, França, Itàlia i Portugal i pensada per a actuar en missions de pau i d'ajut humanitari al sud de la Mediterrània.

A la resta de països del Magrib, i als mitjans de comunicació dels estats membres d'Eurofor, la notícia va passar pràcticament desapercebuda. Però la sobre-reacció de Líbia demostra fins a quin punt la *yamahiriya* (literalment, “estat de les masses”) del coronel Gaddafi és susceptible. I és que el líder libià, amb cinquanta-quatre anys, i la meitat en el poder, es troba més sol que mai.

El Guia de la Revolució, com li agrada de proclamar-se, té tots els fronts oberts, i fins i tot mans negres en els cercles més íntims, on fa dos mesos els serveis de seguretat feren avortar un nou intent d'assassinat. Els conjurats volien enverinar la llet de camell que Gaddafi es beu cada dia en un acte nostàlgic dels seus orígens beduïns.

Al marge dels atacs personals el règim libià ha de plantar cara a dos enemics encara més perillosos. A l'exterior, a la pressió de les sancions econòmiques imposades per l'ONU l'any 1992 a instàncies dels Estats Units, que acusen Líbia de ser al darrere de l'atemptat contra un avió a Lockerbie, amb un resultat de 270 morts. A l'interior, als grups islamistes que aprofiten la degradació econòmica i social degudes al bloqueig i a la corrupció del règim per desafiar-lo. Es tracta d'un veritable setge, que fa perillar a termini mitjà tota l'estructura d'autoritarisme excèntric que caracteritza la *yamahiriya*.

El descontentament popular és un fet i es va palesar aquest juliol passat en una revolta espontània durant un partit de futbol a Trípoli, quan l'àrbitre va afavorir l'equip d'un dels fills de Gaddafi, Saadi, que era present a l'estadi. La seva guàrdia personal va començar a disparar contra els seguidors de l'equip rival que ja començaven a cridar contra el règim. Hi va haver una cinquantena de morts.

El fet és anecdòtic, però fa veure l'espiral repressiva que ha adoptat Gaddafi amb els cinc milions de libians cada vegada més descontents, en un país on el preu mitjà de les coses es duplica anualment, malgrat l'ingrés de 8.000 milions de petrodòlars a cada exercici.

Totes aquestes dificultats donen ales a la revolta islamista que té el seu feu a l'est del país, a la regió de

El marge de maniobra del president libià, Muammar el-Gaddafi és cada cop més estret. Gaddafi, ostatege de la seva pròpia política, que l'ha portat a encarar-se a tots els seus veïns, no pot recórrer a cap país amb pes.

Bengazi. Aquí, a l'abric de les muntanyes, el Grup Islàmic Combatent i el Moviment dels Màrtirs Islàmistes actuen cada vegada amb més impunitat atacant destacaments militars i assaltant les carreteres i camins a l'encalç de vehicles tot terreny. Tant és així que Gaddafi hi va arribar a enviar l'aviació, l'agost passat, en un exercici militar tan inútil com desesperat.

En vist d'aquests fets, el marge de maniobra del coronel, aquell admirador de Nàsser al qual va dedicar el seu cop d'estat contra el rei Mohàmmad Idris al-Mahdi, és cada vegada més estret. Ostatege de la seva pròpia demagògia, que l'ha portat a encarar-se amb tots els seus veïns i a allunyar-se de tota la política àrab, ressituada arran del procés de pau al Pròxim Orient, Gaddafi no pot recórrer ni a un sol país àrab amb una mica de pes. L'autor del *Llibre Verd*, ple de fantasies que només es veuen obligats a estudiar els escolars libians, sembla ja condemnat a passar a la història com un personatge anecdòtic que hauria pogut fer de Líbia un país pròsper, però que no el sabé treure de la marginalitat. Això, si no es presta, una altra vegada, a lliurar-lo al Pentàgon quan Washington necessiti donar noves proves de la seva fermesa en la lluita contra el terrorisme de tercera.

Joan Roura